

Allmänna riktlinjer för bedömning

Bedömning ska ske utgående från läroplanens mål, ämnesplanens förmågor samt kunskapskraven och med hänsyn tagen till den tolkning av dessa dokument som gjorts lokalt. Utgångspunkten är att eleverna ska få poäng för lösningarnas förtjänster och inte poängavdrag för fel och brister.

För att tydliggöra anknytningen till kunskapskraven används olika kvalitativa förmågepoäng. I elevernas provhäften anges den poäng som varje uppgift kan ge, till exempel innebär (1/2/3) att uppgiften ger maximalt 1 E-poäng, 2 C-poäng och 3 A-poäng. I bedömningsanvisningarna anges dessutom för varje poäng vilken förmåga som provas. De olika förmågorna är inte beroende av varandra och det är den förmåga som bedöms som den *huvudsakliga* som markeras. Förmågorna betecknas med B (Begrepp), P (Procedur), PL (Problemlösning), M (Modellering), R (Resonemang) och K (Kommunikation). Det betyder till exempel att E_{PL} och A_R ska tolkas som en ”problemlösningspoäng på E-nivå” respektive en ”resonemangspoäng på A-nivå”.

För uppgifter av kortsvarstyp, där endast svar krävs, är det elevens slutliga svar som ska bedömas.

För uppgifter av långsvarstyp, där eleverna ska lämna fullständiga lösningar, krävs för full poäng en redovisning som leder fram till ett godtagbart svar eller slutsats. Redovisningen ska vara tillräckligt utförlig och uppställd på ett sådant sätt att tankegången kan följas. Ett svar med t.ex. enbart resultatet av en beräkning utan motivering ger inga poäng.

Frågan om hur vissa typfel ska påverka bedömningen lämnas till lokala beslut. Det kan till exempel gälla lapsus, avrundningsfel, följdfelet och enklare räknefel. Om uppgiftens komplexitet inte minskas avsevärt genom tidigare fel så kan det lokalt beslutas att tilldela poäng på en uppgiftslösning trots förekomst av t.ex. lapsus och följdfelet.

Bedömningsanvisningar

Bedömningsanvisningarna till långsvarsuppgifterna är skrivna enligt olika modeller:

Godtagbar ansats, t.ex. ...	+1 E_P
med i övrigt godtagbar lösning med korrekt svar (...)	+1 E_P

Kommentar: Uppgiften ger maximalt (2/0/0). Den andra poängen är beroende av den första poängen, d.v.s. den andra poängen utfaller först om den första poängen utfallit. Detta indikeras med användning av liten bokstav och oftast av att ordet ”med” inleder den rad som beskriver vad som krävs för att den andra poängen ska erhållas.

E	C	A
Godtagbart enkelt resonemang, t.ex. ...	Godtagbart välgrundat resonemang, t.ex. ...	Godtagbart välgrundat och nyanserat resonemang, t.ex. ...
1 E_R	1 E_R och 1 C_R	1 E_R , 1 C_R och 1 A_R

Kommentar: Uppgiften ger maximalt (1/1/1). Denna typ av bedömningsanvisning används när en och samma uppgift kan besvaras på flera kvalitativt olika nivåer. Beroende på hur eleven svarar utdelas (0/0/0) eller (1/0/0) eller (1/1/0) eller (1/1/1).

Bedömning av skriftlig kommunikativ förmåga

Förmågan att kommunicera skriftligt kommer inte att särskilt bedömas på E-nivå för enskilda uppgifter. Elever som uppfyller kraven för betyget E för de övriga förmågorna anses kunna redovisa och kommunicera på ett sådant sätt att kunskapskraven för skriftlig kommunikation på E-nivå automatiskt är uppfyllda.

För uppgifter där elevens skriftliga kommunikativa förmåga ska bedömas gäller de allmänna kraven nedan.

Kommunikationspoäng på C-nivå (C_K) ges under förutsättning att eleven behandlat uppgiften i sin helhet och att lösningen i huvudsak är korrekt.

Dessutom ska

1. lösningen vara någorlunda fullständig och relevant, d.v.s. den kan innehålla något ovidkommande eller sakna något steg. Lösningen ska ha en godtagbar struktur.
2. matematiska symboler och representationer vara använda med viss anpassning till syfte och situation.
3. lösningen vara möjlig att följa och förstå.

Kommunikationspoäng på A-nivå (A_K) ges under förutsättning att eleven behandlat uppgiften i sin helhet och att lösningen i huvudsak är korrekt.

Dessutom ska

1. lösningen vara i huvudsak fullständig, välstrukturerad samt endast innehålla relevanta delar.
2. matematiska symboler och representationer vara använda med god anpassning till syfte och situation.
3. lösningen vara lätt att följa och förstå.

Förutom den allmänna beskrivningen av kraven kan ibland mer utförliga beskrivningar ges i samband med de bedömda elevlösningar där kommunikationspoäng förekommer.

Kravgränser

Provet består av ett muntligt delprov (Del A) och tre skriftliga delprov (Del B, Del C och Del D). Tillsammans kan de ge 66 poäng varav 24 E-, 25 C- och 17 A-poäng. Observera att kravgränserna förutsätter att eleven deltagit i alla fyra delprov.

Kravgräns för provbetyget

E: 17 poäng

D: 27 poäng varav 8 poäng på minst C-nivå

C: 36 poäng varav 15 poäng på minst C-nivå

B: 45 poäng varav 6 poäng på A-nivå

A: 53 poäng varav 10 poäng på A-nivå

Bedömningsanvisningar

Exempel på ett godtagbart svar anges inom parentes. Till en del uppgifter är bedömda elevlösningar bifogade för att ange nivån på bedömningen. Om bedömda elevlösningar finns i materialet markeras detta med en symbol.

Del B

1.		Max 2/0/0
a)	Godtagbart ritad rät linje	+1 E _P
b)	Korrekt svar (-1)	+1 E _B
2.		Max 1/0/0
	Korrekt svar ($s = 38$ cm)	+1 E _B
3.		Max 1/0/0
	Korrekt svar (t.ex. $x^2 = -9$)	+1 E _{PL}
4.		Max 2/0/0
a)	Godtagbart svar ($y = 1,5x$)	+1 E _B
b)	Godtagbart svar ($y = 3$)	+1 E _B
5.		Max 1/1/0
a)	Korrekt svar ($x = \lg 9$)	+1 E _P
	<i>Kommentar:</i> Även det korrekta men ej förenklade svaret $x = \frac{\lg 9}{\lg 10}$ ger poäng.	
b)	Korrekt svar ($x = 81$)	+1 C _P
6.		Max 0/1/0
	Korrekt svar (t.ex. $(2x + 6) \cdot (2x - 6)$)	+1 C _P

- 7.** **Max 1/1/0**
- a) Korrekt svar ($y^2 + 16$) +1 E_P
- b) Korrekt svar ($x^2 + 3x + 6$) +1 C_P
- 8.** **Max 0/1/2**
- a) Korrekt svar ($a = 7$) +1 C_B
- b) Ett godtagbart angivet värde av $f(b)$, t.ex. $f(b) = 2$ +1 A_B
 med godtagbart svar ($f(b) = 2$ och $f(b) \approx 4,7$) +1 A_B
- 9.** **Max 0/1/1**
- En av olikheterna korrekt angiven, t.ex. $x < -\sqrt{3}$ +1 C_{PL}
 med korrekt svar ($x < -\sqrt{3}$, $x > \sqrt{3}$) +1 A_{PL}

Del C

- 10.** **Max 2/0/0**
- Godtagbar ansats, sätter in värden korrekt i formeln för lösning av andragradsekvationer eller motsvarande för kvadratkomplettering +1 E_P
 med i övrigt godtagbar lösning med korrekt svar ($x_1 = 9$, $x_2 = -1$) +1 E_P

Se avsnittet Bedömda elevlösningar.

- 11.** **Max 1/1/0**

E	C	A
Godtagbart enkelt resonemang där insikt visas om att vinkel $MPA = 70^\circ$ och att vinkel $MAP = 20^\circ$ <i>eller</i> att vinklarna MAP och MBP är lika stora. <div style="text-align: right;">1 E_R</div>	Godtagbart välgrundat resonemang som leder till en korrekt bestämning av vinkeln v , $v = 50^\circ$. <div style="text-align: right;">1 E_R och 1 C_R</div>	

Se avsnittet Bedömda elevlösningar.

- 12.** **Max 0/3/0**
- Godtagbar ansats, visar insikt om att skärningspunkternas x -koordinater fås genom att t.ex. sätta $3x^2 - 4x - 29 = 2x + 16$ +1 C_B
- godtagbar fortsättning, t.ex. godtagbar omskrivning av ekvationen till $x^2 - 2x - 15 = 0$ +1 C_P
- med i övrigt godtagbar lösning med korrekt svar ($x_1 = 5, x_2 = -3$) +1 C_P
-
- 13.** **Max 0/3/0**
- Godtagbar ansats, t.ex. tecknar ekvationen $5 - x = x^2 - 6x + 9$ +1 C_P
- med godtagbar lösning av andragradsekvationen, $x_1 = 1$ och $x_2 = 4$ +1 C_P
- med resonemang om varför den ena lösningen utesluts med korrekt svar ($x = 4$) +1 C_R
- Se avsnittet **Bedömda elevlösningar.***
-
- 14.** **Max 0/2/1**
- Godtagbar ansats, t.ex. beräknar att det givna intervallet motsvarar tre standardavvikelser +1 C_B
- med godtagbar fortsättning där en korrekt medellängd anges +1 C_{PL}
- med i övrigt godtagbar lösning med korrekt svar (54,2 mm eller 54,4 mm) +1 A_{PL}

15.

Max 0/2/1

Godtagbar ansats, visar grafiskt insikt om att funktionerna f och g har samma symmetrilinje och att graferna till f och g har en minimipunkt respektive en maximipunkt

eller

inser att funktionernas skärningspunkter fås om $f(x) = g(x)$ och kommer t.ex.

fram till $2x^2 = b - a$

+1 C_B

E	C	A
	Godtagbart välgrundat resonemang som leder till korrekta slutsatser om minst två av fallen. 1 C _R	Godtagbart välgrundat och nyanserat resonemang som leder till korrekta slutsatser om alla tre fallen: $a = b$, $a < b$ samt $a > b$. 1 C _R och 1 A _R

Se avsnittet Bedömda elevlösningar.

16.

Max 0/0/2

Godtagbar ansats, skriver om den första ekvationen med hjälp av lämplig logaritmlag, t.ex. $3 \lg x + 2 \lg y = 13$

+1 A_{PL}

med i övrigt godtagbar lösning med korrekt svar $\left(\begin{array}{l} x = 1000 \\ y = 100 \end{array} \right)$

+1 A_{PL}

Bedömda elevlösningar

Uppgift 10

Elevlösning 1 (0 poäng)

$$x^2 - 8x - 9 = 0$$

$$x = -4 \pm \sqrt{16+9}$$

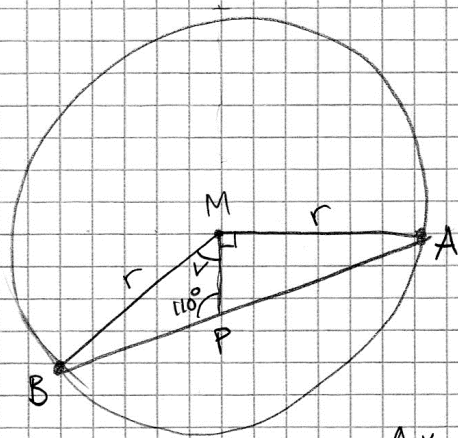
$$x = -4 \pm 5$$

$$\boxed{\begin{array}{l} x_1 = 1 \\ x_2 = -9 \end{array}}$$

$$\text{SVAR: } x_1 = 1 \quad x_2 = -9$$

Kommentar: Elevlösningen visar teckenfel vid insättning i formeln för lösning av andrags-ekvationen och uppfyller därmed inte kravet för godtagbar ansats. Lösningen ges 0 poäng.

Uppgift 11

Elevlösning 1 (1 E_R och 1 C_R)

BM och AM är radier.

$$\sphericalangle B = \sphericalangle A$$

$$\sphericalangle MPA: 180^\circ - 110^\circ = 70^\circ$$

$$\sphericalangle A \text{ är då } 180^\circ - (90^\circ + 70^\circ) = 20^\circ$$

$$\sphericalangle B = 20^\circ$$

$$\sphericalangle v \text{ är då } 180^\circ - (20^\circ + 110^\circ) = 50^\circ$$

Kommentar: Elevlösningar visar en korrekt bestämning av vinkeln v . Elevlösningen visar ett resonemang där vissa motiveringar saknas, t.ex. motiveras inte varför " $\sphericalangle B = \sphericalangle A$ ". Lösningen är trots dessa brister lätt att följa och anses nätt och jämnt uppfylla kravet för resonemangspoäng på C-nivå.

Uppgift 13

Elevlösning 1 (2 Cp)

$$\sqrt{5-x} + 3 = x$$

$$\sqrt{5-x} = x - 3$$

$$5-x = (x-3)^2$$

$$5-x = (x-3)(x-3) = x^2 - 3x - 3x + 9 = x^2 - 6x + 9$$

$$5-x = x^2 - 6x + 9$$

$$x^2 - 5x + 4 = 0$$

$$x^2 - 5x + 4 - 4 + 2,5^2 = 2,5^2 - 4$$

$$\sqrt{(x-2,5)^2} = \sqrt{2,25}$$

$$x - 2,5 = \pm 1,5$$

$$x = 2,5 \pm 1,5$$

$$x_1 = 4$$

$$x_2 = 1$$

↖ Falsk rot

Kommentar: Elevlösningen är i huvudsak korrekt men ingen motivering ges till varför den falska roten uteslutits. Därmed ges lösningen inte resonemangspoängen.

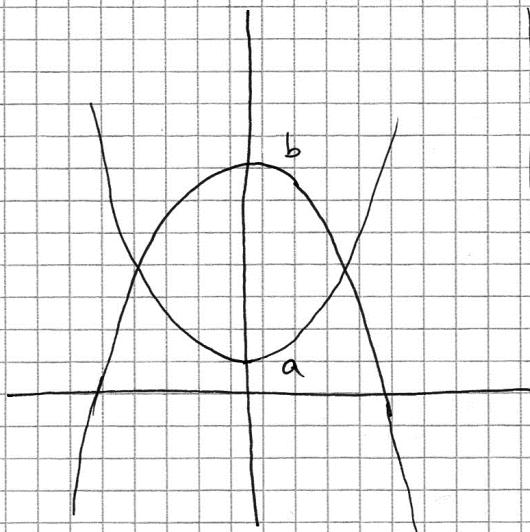
Uppgift 15

Elevlösning 1 (1 C_B)

$$f(x) = x^2 + a$$

$$g(x) = -x^2 + b$$

Antalet skärningspunkter beror på hur konstanterna a och b väljs

Om $b > a$ är antalet skärningspunkter = 2

Om $b = a$ är antalet skärningspunkter = 1

Om $b < a$ är antalet skärningspunkter = 0

Kommentar: Elevlösningen visar hur graferna ser ut i fallet $b > a$. Utifrån skissen dras en korrekt slutsats. Slutsatserna i de övriga två fallen är också korrekta men resonemang, i form av skisser, saknas. Sammantaget ges elevlösningen en begreppsöning på C-nivå.

Elevlösning 2 (1 C_B, 1 C_R och 1 A_R)

$$f(x) = x^2 + a \quad g(x) = -x^2 + b$$

$f(x)$ har en minimipunkt (x^2 är positiv)

$g(x)$ har en maximipunkt (x^2 är negativ)

om $a <$ maximipunkt $g(x)$ har graferna 2 skärningspunkter
detsamma gäller om $b >$ minimipunkt $f(x)$

~~x~~

om $a >$ maximipunkt $g(x)$ har graferna inga skärningspunkter.
Detsamma gäller om $b <$ minimipunkt $f(x)$

$\cup f(x)$

$\cap g(x)$

om $a =$ maximipunkt $g(x)$ eller om $b =$ minimipunkt $f(x)$
har graferna 1 skärningspunkt

$\cup f(x)$

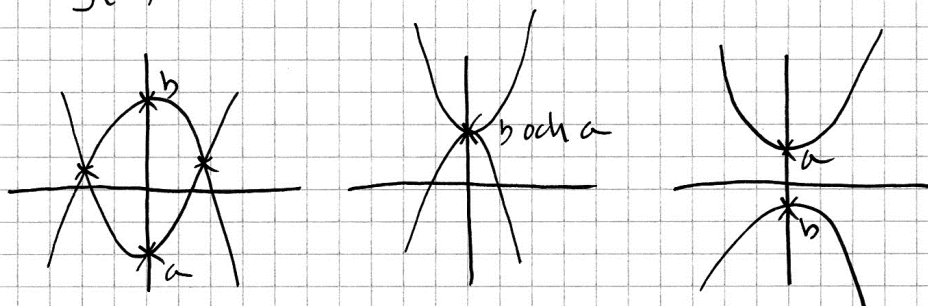
$\cap g(x)$

Kommentar: Elevlösningen visar korrekt skissade grafer i alla tre fallen. Lösningen visar även att grafen till f har en minimipunkt och att grafen till g har en maximipunkt. Sammantaget motsvarar lösningen samtliga möjliga poäng.

Elevlösning 3 (1 C_B, 1 C_R och 1 A_R)

$$f(x) = x^2 + a$$

$$g(x) = -x^2 + b$$

Är $b > a$ finns två skärningspunkter
 Är $b = a$ finns en skärningspunkt (där a och b ligger)
 Är $a > b$ finns ej någon skärningspunkt.

Kommentar: Elevlösningen visar korrekt skissade grafer i alla tre fallen. Av skisserna framgår att funktionerna har samma symmetrilinje i alla tre fallen samt att a är minsta värde för f och att b är största värde för g . Lösningen som helhet uppfyller kravet på var och en av de tre möjliga poängen.

Uppgift 18**Elevlösning 1 (0 poäng)**

$$y = kx + m$$

$$y = 1x - 5$$

$$y = x - 5$$

$$\text{Svar: } y = x - 5$$

Kommentar: Elevlösningen innehåller visserligen ett korrekt svar men eftersom det inte framgår hur ekvationen bestämts uppfylls inte kravet på godtagbar ansats.